

Hjørring Kommune

Tillæg til Miljøgodkendelse af slagtekyllinge- og minkproduktion Mosbjergvej 210, 9870 Sindal

– udvidelse fra 336 DE til 348 DE.

§ 12

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse mv.
af husdyrbrug

Dato for gyldighed
30. november 2011

Teknik og Miljø
Jørgen Fibigersgade 20
9850 Hirtshals
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk

Indholdsfortegnelse

1. Miljøgodkendelsens omfang	3
1.1. Resumé.....	3
1.2. Offentlighed.....	3
1.3. Klagevejledning m.v.	4
1.4. Gyldighed.....	4
1.5. Revurdering af miljøgodkendelsen	4
1.6. Miljøgodkendelsens indhold og vurderinger.....	4
2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	5
2.1. Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.....	5
2.2. Placering i landskabet	5
3. Husdyrholdet og produktionsforhold.....	6
3.1. Husdyrholdet og staldanlæg	6
3.2. Fodring.....	7
4. Gødningsproduktion og –håndtering.....	8
4.1. Gødningstyper og mængder.....	8
4.2. Flydende husdyrgødning	8
5. Gener fra husdyrbrugets anlæg.....	8
5.1. Lugt.....	8
6. Bedriftens påvirkninger af natur og miljø.....	10
6.1. Ammoniakfordampning og naturområder	10
6.2. Udbringningsarealer	11
6.3. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	15
7. Bilag	16
Bilag 1. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	16

1. MILJØGODKENDELSENS OMFANG

1.1. Resumé

Jens Rauff Studsholt, Mosbjergvej 210, 9870 Sindal har ansøgt om tillæg til miljøgodkendelse for udvidelse af minkproduktionen med 12,33 DE¹. I forbindelse med udvidelsen skal der bygges nye minkhaller nordvest for de eksisterende. Den ansøgte ejendom har CVR nr. 75504519.

På ejendommen Mosbjergvej 210 "Studsholt Mølle" er der i dag en produktion af slagtekyllinger og mink. Produktionen er miljøgodkendt efter Miljøbeskyttelsesloven 10.04.01 med tillæg hhv 07.02.2006 og 18.12.2006. Seneste tillæg godkender et dyrehold bestående af 234,00 DE slagtekyllinger og 101,67 DE mink, hvilket svarer til en årlig produktion af 702.000 slagtekyllinger og 3050 årstæver i mink. Produktionen foregår i 2 kyllingehuse og 30 minkhaller.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse af 10.04.2001 er revurderet med hensyn til BAT og i henhold til reglerne i husdyrgodkendelsesloven og der er meddelt påbud om vilkårsændringer den 14-02-2011. Ved revurderingen er det sikret at landbruget på daværende tidspunkt levede op til BAT og husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveauer dog undtaget for lugt som kun kræves overholdt ved etableringer, udvidelser og ændringer. Det er dog vurderet i forbindelse med revurderingen, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt.

Med baggrund i den ansøgte udvidelses størrelse og placering, er det vurderet, at det er muligt at adskille forureningen fra udvidelsen fra den eksisterende produktion, så det ansøgte kan meddeles som et tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse.

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 14.03.2011.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte udvidelse i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning (*vilkår 3.1.1.*)

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne miljøgodkendelse.

1.2. Offentlighed

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 27.10.2011 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger.

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 1695 af 19.12.2009 med efterfølgende ændringer.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan påklage kommunens afgørelse – dvs. denne miljøgodkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

En klage skal være skriftlig og skal være modtaget i Hjørring Kommune senest den 28. december 2011 inden kontortids ophør. En klage indsendes via e-mail: teamerhverv@hjoerring.dk eller til adressen: Hjørring Kommune, Teknik og Miljø, Jørgen Fibigersgade 20, 9850 Hirtshals. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Natur- og Miljøklagenævnet.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver gebyr for behandling af en klage. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Nærmere oplysninger om gebyrreglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

- 1.4.1. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden for 2 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis det maksimalt godkendte produktionsomfang ikke er opnået inden fristens udløb, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke er udnyttet.

1.5. Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

1.6. Miljøgodkendelsens indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte udvidelse og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører.

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi.

Der skal redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

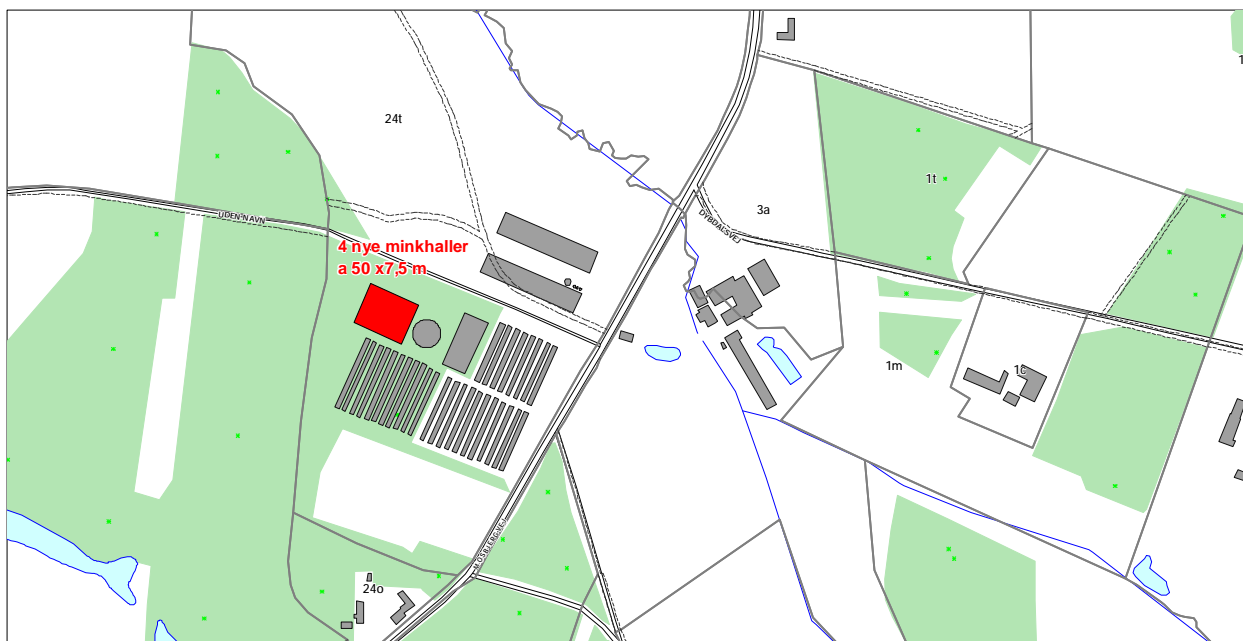
BAT for de 6 områder er behandlet og vurderet i forbindelse med revurderingen primo 2011 og tillægget omfatter derfor kun BAT relateret til den ansøgte udvidelse.

2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

2.1. Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

2.2. Placering i landskabet

Der er søgt om opførelse af 4 nye minkhaller a 50m x 7,5 m. Hallerne opføres i sammenhæng med og i samme stil som eksisterende minkhaller.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Kommunen vurderer derfor samlet, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- eller rekreative værdier i området.

3. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

3.1. Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

3.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Stald	Rendebredde cm	Antal årsdyr	Stipladser	Gennemsnitsvægt	DE
<i>Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 28 cm, halm ad libitum, tømning 2x pr. uge</i>	<i>Minkhal-ler</i>	35	3050			101,67
<i>Slagtekylling, Produktionstid 35 dage</i>	<i>Kyllingestald nord</i>		351000	2200	40 kg	117,00
<i>Slagtekylling, Produktionstid 35 dage</i>	<i>Kyllingestald syd</i>		351000	2200	40 kg	117,00
Dyreenheder i alt (eksist. produktion)						335,67
<i>Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 28 cm, halm ad libitum, tømning 2x pr. uge</i>	<i>Nye minkhal-ler</i>	36	370			12,33
Dyreenheder i alt (ansøgt produktion)						348,00

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

En sådan vejledning findes endnu ikke for mink, men Miljøklagenævnet har i afgørelse af 21. december 2010 (J.nr. MKN-130-00021) fastslået, at BAT er gødningsrender på min. 32 cm, tømning 2 gange om ugen, samt halm ad libitum.

Staldindretning og management er i overensstemmelse med Miljøklagenævnets afgørelse og Hjørring Kommune vurderer på den baggrund, at den ansøgte udvidelse lever op til BAT

3.2. Fodring

Det findes ikke vejledende BAT i forhold til fodring af mink. Foderets sammensætning har betydning for ammoniakemissionerne. I miljøgodkendelsesordningen er referencen/basis foderets proteinindhold sat til 33 % af OE i uge 30 til 47. Ved at reducere proteinindholdet med 1 % af OE reduceres ammoniaktabet med 0,03 kg N pr. årstæve.

Det er ikke muligt for den enkelte avler at justere i foderets sammensætning, idet det er fodercentralerne der planlægger et OE indhold i foderet og efterfølgende kontrollerer det ved stikprøveanalyse af det faktiske indhold. Et kig på fodercentralernes planlagte og analyserede OE i år 2010 for ugerne 30- 47 viser at der planlægges omkring 33% men at stikprøveanalyserne viser tal både over og under det planlagte.

Der er således ikke mulighed for at stille vilkår til fodringen, idet den enkelte avler ikke har indflydelse på foderets sammensætning.

4. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDBTERING

4.1. Gødningstyper og mængder

Det producerede husdyrgødning på ejendommen er minkgylle og dybstrøelse. Nedenfor ses en oversigt over den samlede produktion, tilførsel og afsætning af DE på ejendommen.

I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering.

Gødningstype	DE
Minkgylle produceret på Mosbjergvej 210	114,00
Dybstrøelse produceret på Mosbjergvej 210	234,00
I alt produceret	348,00
Afsat til KomTek Miljø A/S, Drivervej 8, 6670 Holsted, CVR 21241393	-82,40
I alt til udspreddning på ejede og forpagtede arealer	265,60

4.2. Flydende husdyrgødning

Normproduktionen af minkgylle på ejendommen er ca. 2.000 m³ i ansøgt drift. Ifølge Hjørring kommunes registrering har gyllebeholderen på ejendommen en kapacitet på 2.475 m³.

Kommunen vurderer, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig til at opfylde gødningsbekendtgørelsens krav.

5. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

5.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stal-dene til forskellige beboelsetyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Byzone / Sommerhusområde	835			Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	645			Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	325	260	310	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

6. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

6.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrmiljøloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 30 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Hjørring Kommune har vurderet om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning³. Hjørring Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁴. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder og/eller leve- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁵. Herved har Hjørring Kommune sikret sig at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁶.

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg⁷.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 11 492 kg N/år i nudrift og 11 950 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 458 kg N/år.

I nærheden af ejendommen er der ét Natura 2000 område, samt arealer beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og flere små overdrev, heder, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 4 udvalgte naturpunkter (Fig. 1) er beregnet til 0,0 – 0,1 kg N/ha per år. Den samlede belastning af ammoniak fra stald og lager i nærmeste Natura 2000 område er beregnet til 0,3 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder
- vil have en neutral effekt på arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- ikke vil påvirke naturarealer beskyttede efter husdyrgodkendelseslovens § 7 og naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

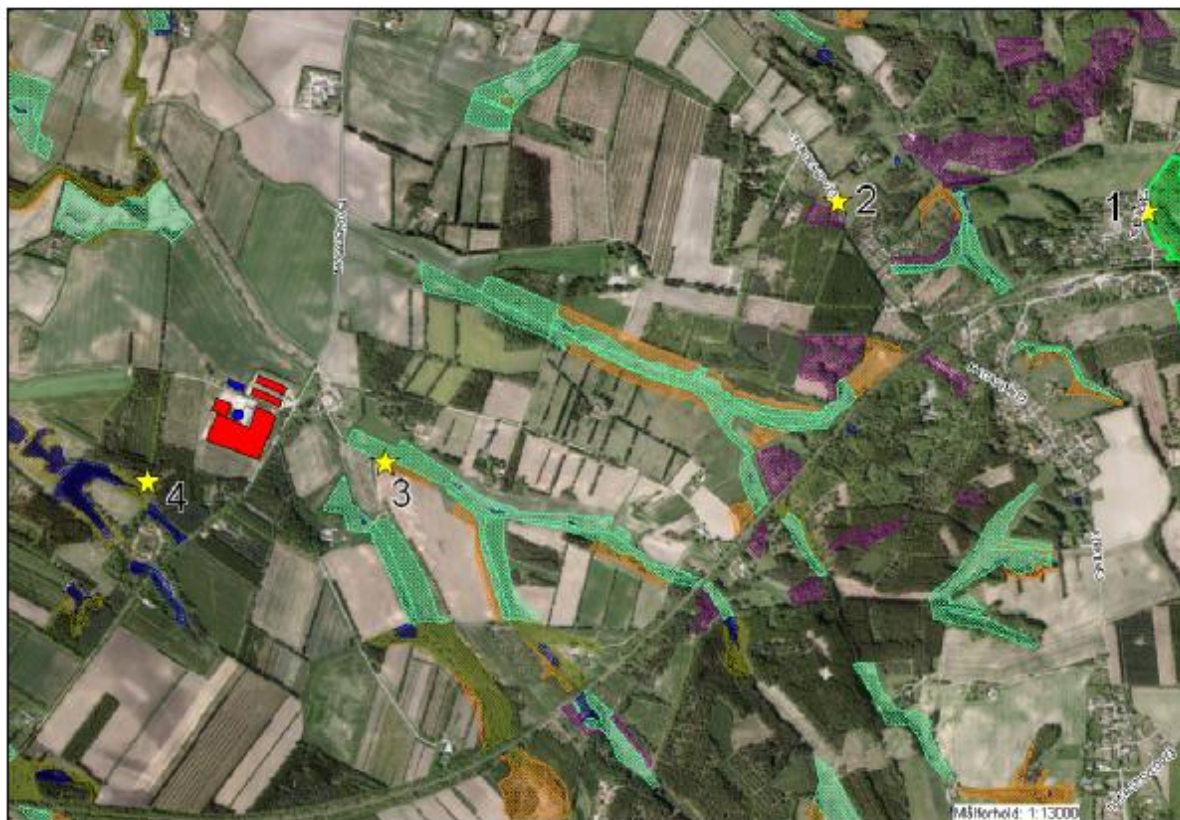
³ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁴ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁵ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁶ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁷ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed (rød/blå signatur) i forhold til naturpunkt 1-4 (gul stjerne) og øvrig beskyttet natur (skraverede områder).

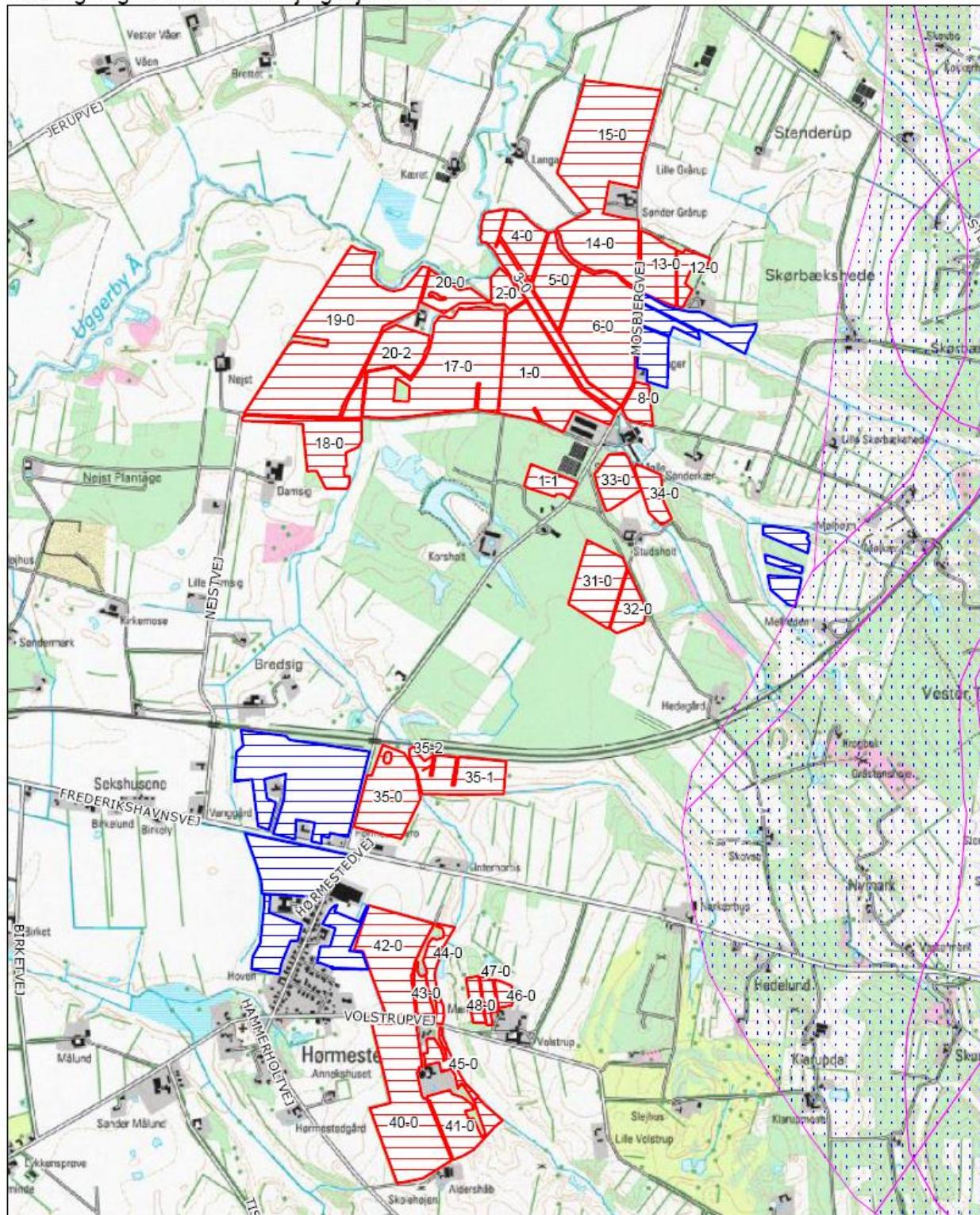
Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 1.

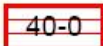

6.2. Udbringningsarealer

Til ejendommen hører 190,85 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer samt 38,71 ha udbringningsarealer, der er aftalearealer med tredjemand. Arealerne er vurderet i henhold til beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesloven m.v. i forbindelse med revurdering af ejendommens miljøgodkendelse, og der er 14.02.2011 meddelt påbud om nye vilkår til sikring heraf.

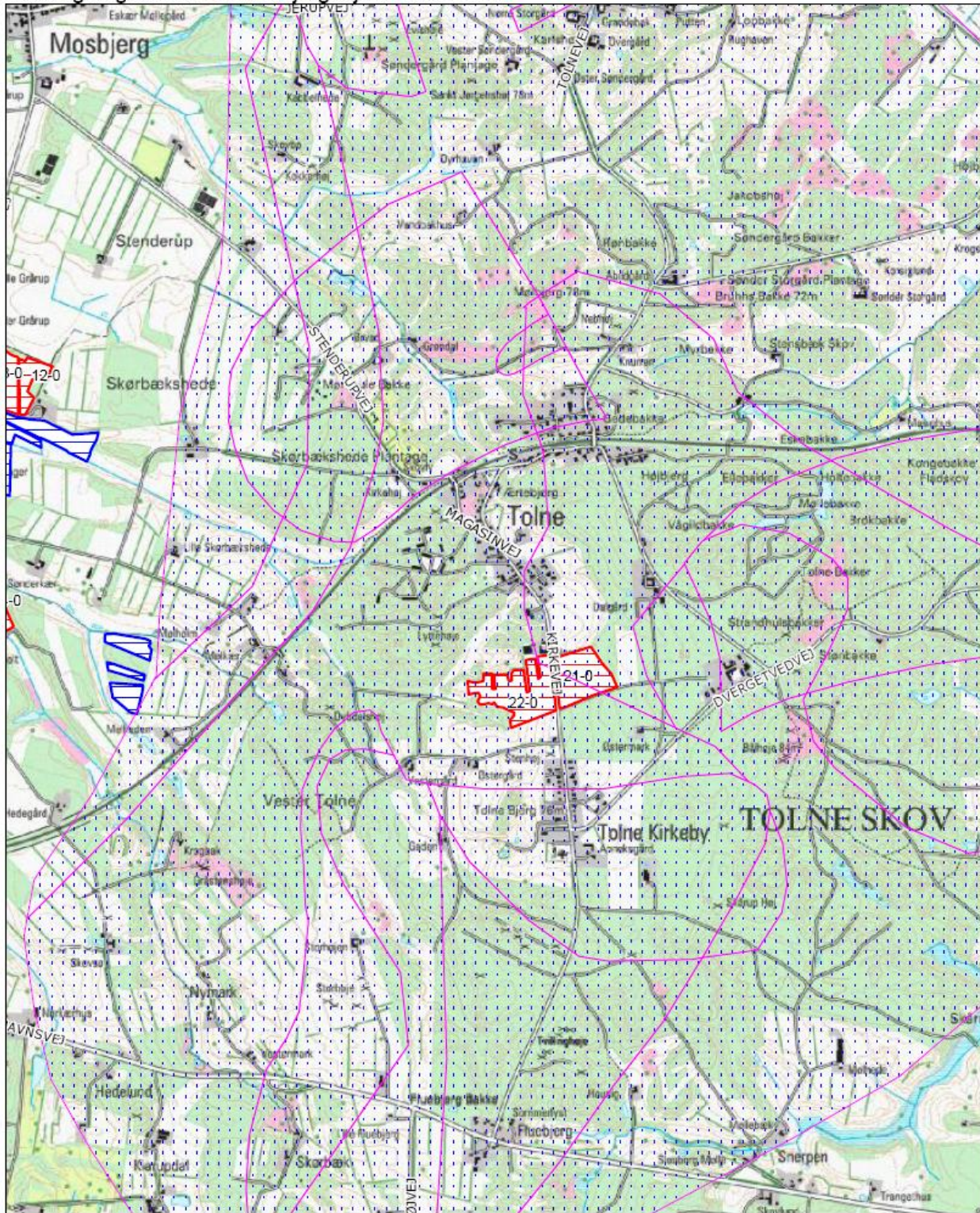
Der indgår ikke nye arealer i ansøgningen og dyretrykket ændres ikke idet afsætningen af DE ud af bedriften forøges svarende til den ansøgte udvidelse se under afsnit 4.1

Udbbringningsarealer til Mosbjergvej 210 kort 1 af3

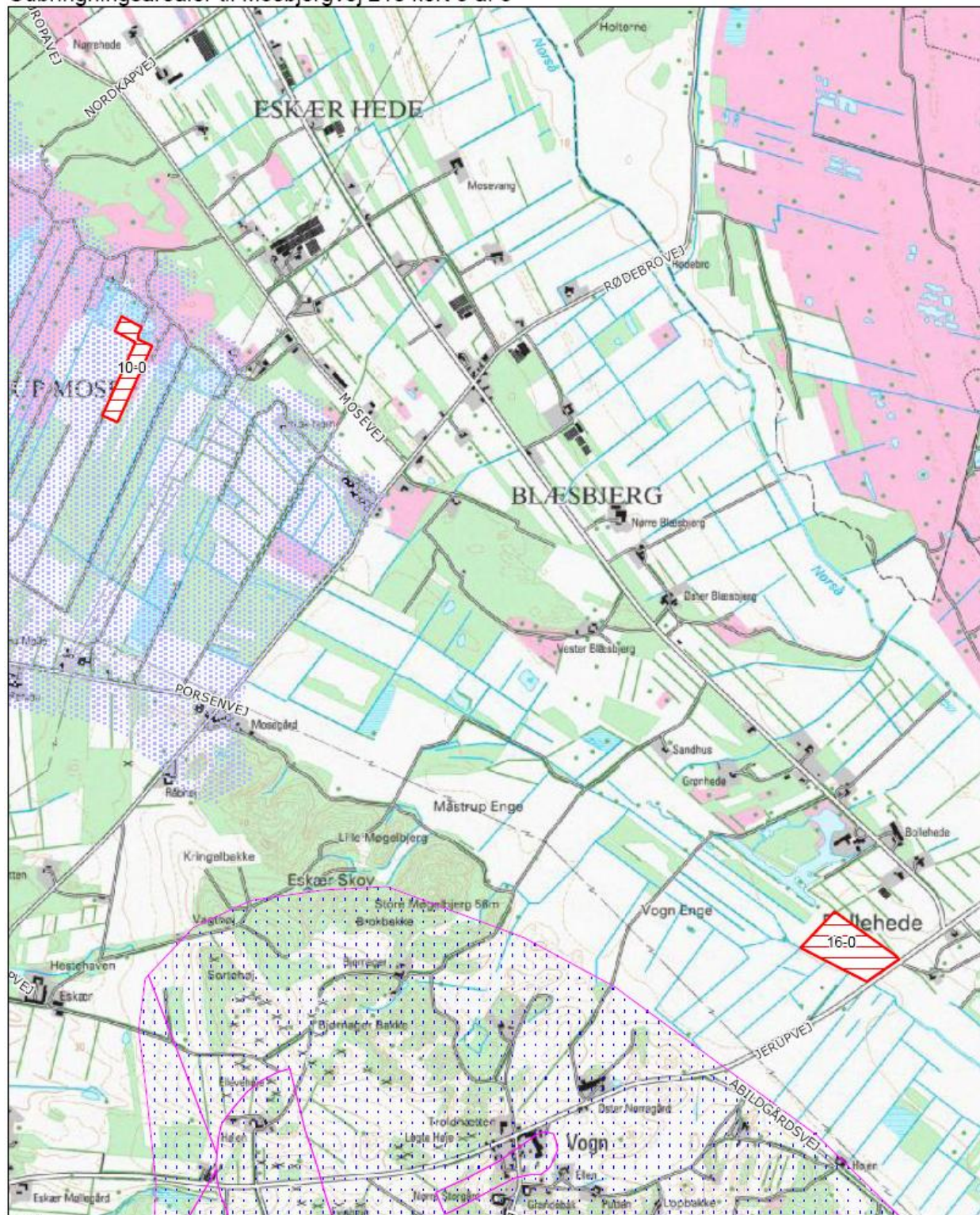
- 40-0 Ejet / forpagtet udbbringningsareal med marknummer
- Aftaleudbringningsareal
- Nitratfølsomt indvindingsområde

Udbringningsarealer til Mosbjergvej 210 kort 2 af 3

- 40-0** Ejet / forpagtet udbringningsareal med marknummer
- Blue outline** Aftaleudbringningsareal
- Red dotted pattern** Nitratfølsomt indvindingsområde

Udbringingsarealer til Mosbjergvej 210 kort 3 af 3

- 40-0 Ejet / forpagtet udbringningsareal med marknummer
- Aftaleudbringningsareal
- Nitratfølsomt indvindingsområde
- Nitratklasse 1

6.3. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges. I Hjørring Kommune har kendskab til forekomst af følgende arter i kommunen:

Vandflagermus *Myotis daubentonii* og dværgflagermus *Pipistrellus pygmaeus*, samt Odder *Lutra lutra*, findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Hjørring kommune. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres ynglesteder og fødesøgningsområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben.

Screening

Der er registreret forekomst af Markfirben i nærheden af ejendommen. Nærmere bestemt på et beskyttet overdrev godt 1800 meter nordøst for husdyrbruget.

Konsekvensvurdering

Naturpunkt 2

Markfirben *Lacerta agilis*, lever typisk i tørre områder med lav vegetation, som f.eks. overdrev, heder og klitter, hvor der er rig mulighed for solopvarmning og mange fødeemner som insekter, edderkopper, orme, osv. Tilgroning af sådanne områder vil således kunne påvirke arten negativt, da det dels reducerer muligheden for opvarmning og dels forringer fødepotentialet.

På overdrevet er desuden registreret 11 positive plantearter for overdrev og naturtilstanden på arealet vurderes som helhed at være god. Tålegrænsen mht. ammoniakbelastning ligger for overdrev i intervallet 10 – 20 kg N/ha per år. Da arealet har rig forekomst af følsomme plante- og dyrearter vurderes det at tålegrænsen for det konkrete areal ligger helt i den lave ende af intervallet, dvs. på 10 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning i naturpunktet ligger på 15,6 kg N/ha/år og overskrider dermed tålegrænsen for lokaliteten. Som det ses af plantelisten (tabel II) findes der også på arealet i dag højt voksende problemarter som f.eks. Hindbær og Ager-tidsel, som netop begunstiges af øget tilførsel af kvælstof. Disse arter udgør en trussel for lokalitetens naturværdier, da de ændrer på lokalitetens mikroklima og bortskygger den øvrige vegetation.

Da arealet er levested for en bilag IV- art er det kommunens vurdering at totalbelastningen fra husdyrbruget i naturpunkt 2 ikke må overskride 0,7 kg N/ha per år, hvis ikke det skal beskadige levestedet for bilag IV- arten Markfirben.

Ved udvidelsen er ikke beregnet nogen målbar merbelastning, men dog en totalbelastning på 0,4 kg N/ha per år, hvilket ikke overskrider den maksimalt tilladte totalbelastning i naturpunktet.

Konklusion

Kommunen vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på levestedet for Markfirben, og ikke vil påvirke artens levested negativt.

7. BILAG

Bilag 1. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Naturudtalelse vedr. ansøgning om udvidelse af minkfarm (tillæg til § 12)
Studsholt Mølle,
Mosbjergvej 210,
9870 Sindal

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, er fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁸. Hjørring Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁹. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder og/eller leve- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt¹⁰. Herved har Hjørring Kommune sikret sig at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne¹¹.

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg¹².

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 11 492 kg N/år i nudrift og 11 950 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 458 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Der er ikke registreret andre ejendomme med dyrehold større end 75 DE indenfor 1000 meter af udvidelsen. Kommunen vurderer, at der ikke er en kumulativ effekt med hensyn til ammoniakbelastning i de nærliggende naturområder.

Natura 2000

Screening

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Tolne Bakker (EF-habitatområde 214), der ligger omkring 2,7 km øst for driftsbygningerne.

Da ansøgningen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Konsekvensvurdering

⁸ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁹ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁰ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

¹¹ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹² Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

Naturpunkt

1

Tolne Bakker er en af de nordligste naturlige bøgeskove i Danmark og er udpeget som habitat-område af hensyn til bevaring af 7 habitatnaturtyper, heraf 4 typer skovnatur og 3 tørre, lysåbne naturtyper, som dog kun forekommer i en mindre del af området. I den vestlige del af skoven nærmest husdyrbruget er især kortlagt naturtype 9110 "Bøgeskov på morbund u. kristtorn". Dele af området er desuden omfattet af en fredning og der foregår offentligt finansieret naturpleje i området. Endelig forekommer der på de lysåbne arealer i området Markfirben, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Alle de registrerede habitatnaturtyper i habitatområdet er kvælstoffølsomme med tålegrænser på 10 – 20 kg N/ha/år og i modelberegninger endda helt ned til 7 kg N/ha/år. Den generelle belastning med luftbåret kvælstof i området ligger på 15,4 kg N/ha/år. Særligt i den nordlige del af Tolne Bakker er skovens struktur præget af variationer mellem åbne områder og skovområder, hvilket giver mange indre bryn og skovkanter, hvor afsætningen af kvælstof er særligt stor. Skov & Landskab har estimeret at ruheden på løvskov medfører en korrektion af afsætningen på 2 i skovkanter på grund af ruheden. Dette er med til at gøre naturen i Tolne Bakker særligt kvælstoffølsom og målsætningen i området er høj på grund af Natura2000- udpegningen. Det vurderes derfor at tålegrænsen for naturpunkt 1 ligger helt i den lave ende af intervallet, på 10,0 kg N/ha/år.

Den nedre tålegrænse for området overskrides derfor ved den generelle baggrundsbelastning. Det er derfor meget vigtigt at ammoniakbelastningen fra lokale kilder ikke øges betydeligt. På denne baggrund vurderes det, at totalbelastningen i naturpunkt 1 ikke må være højere end 0,7 kg N/ha per år, for at områdets naturtyper og arter kan opnå gunstig bevaringsstatus.

Totalbelastningen med ammoniak fra ejendommen er beregnet til 0,2 kg N/ha per år. Udvidelsen giver ikke anledning til en målbar merbelastning i naturpunktet. (Tabel I).

Konklusion

Kommunen vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området, der ikke vil påvirke områdets naturtyper og arter i at opnå gunstig bevaringsstatus.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges. I Hjørring Kommune har kendskab til forekomst af følgende arter i kommunen:

Vandflagermus *Myotis daubentonii* og dværgflagermus *Pipistrellus pygmaeus*, samt Odder *Lutra lutra*, findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Hjørring kommune. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres ynglesteder og fødesøgningsområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben.

Screening

Der er registreret forekomst af Markfirben i nærheden af ejendommen. Nærmere bestemt på et beskyttet overdrev godt 1800 meter nordøst for husdyrbruget.

Konsekvensvurdering**Naturpunkt 2**

Markfirben *Lacerta agilis*, lever typisk i tørre områder med lav vegetation, som f.eks. overdrev, heder og klitter, hvor der er rig mulighed for solopvarmning og mange fødeemner som insekter,

edderkopper, orme, osv. Tilgroning af sådanne områder vil således kunne påvirke arten negativt, da det dels reducerer muligheden for opvarmning og dels forringer fødepotentialet.

På overdrevet er desuden registreret 11 positive plantearter for overdrev og naturtilstanden på arealet vurderes som helhed at være god. Tålegrænsen mht. ammoniakbelastning ligger for overdrev i intervallet 10 – 20 kg N/ha per år. Da arealet har rig forekomst af følsomme plante- og dyrearter vurderes det at tålegrænsen for det konkrete areal ligger helt i den lave ende af intervallet, dvs. på 10 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning i naturpunktet ligger på 15,6 kg N/ha/år og overskrider dermed tålegrænsen for lokaliteten. Som det ses af plantelisten (tabel II) findes der også på arealet i dag højt voksende problemarter som f.eks. Hindbær og Ager-tidsel, som netop begunstiges af øget tilførsel af kvælstof. Disse arter udgør en trussel for lokalitetens naturværdier, da de ændrer på lokalitetens mikroklima og bortskygger den øvrige vegetation.

Da arealet er levested for en bilag IV- art er det kommunens vurdering at totalbelastningen fra husdyrbruget i naturpunkt 2 ikke må overskride 0,7 kg N/ha per år, hvis ikke det skal beskadige levestedet for bilag IV- arten Markfirben.

Ved udvidelsen er ikke beregnet nogen målbar merbelastning, men dog en totalbelastning på 0,4 kg N/ha per år, hvilket ikke overskrider den maksimalt tilladte totalbelastning i naturpunktet.

Konklusion

Kommunen vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på levestedet for Markfirben, og ikke vil påvirke artens levested negativt.

Arter på Den danske rødliste

Den danske rødliste er en fortegnelse over naturligt forekommende arter i Danmark, som er truet af udryddelse. Hvis en art er listet som CR (*critically endangered/kritisk truet*), EN (*endangered/truet*), VU (*vulnerable/sårbar*) eller NT (*near threatened/næsten truet*) er arten truet i større eller mindre grad. Rødlistesystemet er et værktøj, som kan benyttes til at vurdere biodiversitetens status og udvikling. Samtidig opfylder den de internationale forpligtelser Danmark har i henhold til Biodiversitetskonventionen.

Der er ikke registreret arter omfattet af Den danske rødliste i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af nævnte lister kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af dmu.dk (Den danske rødliste), naturdata.dk samt kommunens kendskab til området at gælde for hare *Lepus europaeus* (VU) og odder *Lutra lutra* (VU).

Kommunen vurderer, at udvidelse af bedriften har en neutral effekt for de nævnte liste arter.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelsesloven og husdyrgodkendelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m².

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af udvalgte § 3 naturtyper¹³. Disse områder er beskyttet mod en merbelastning af kvælstof på 0,3 - 0,7 kg N/ha per år afhængigt af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor 1000 meter af ansøgte projekt.

¹³ Jf. Husdyrgodkendelseslovens § 7

I Hjørring Kommune er arealer beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3 tildelt en målsætning efter, hvor værdifulde de er for at kunne opretholde en rig og varieret natur med mulighed for spredning af dyr og planter i Kommunen.

Målsætningssystemet bygger dels på et strukturindeks dels et botanisk indeks. Strukturindekset indeholder en vægtning af parametre som vegetationsstruktur, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Det botaniske artsindeks bygger på en vægtning af den enkelte arts score samt områdets artssammensætning og diversitet. Arterne inddeles i typiske arter, positive og særligt positive arter samt problem arter.

Herudover indgår en række planforhold i et areals målsætning. Det gælder områdets:

- Værdi som regionalt og lokalt naturområde
- Værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr
- Værdi som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter, der er beskyttede efter habitatdirektivet
- Værdi som økologisk forbindelse
- Værdi som kulturmiljø

I nærheden af ejendommen er der ikke registreret natur efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug men flere mindre overdrev, moser, enge, søer og vandløb beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Overdrev er den mest følsomme naturtype for ammoniakbelastning indenfor bedriftens nærområde (Fig. 1).

Naturpunkt 3:

Et overdrev på godt 0,4 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Arealet ligger i område udpeget til værdifuldt naturområde og økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009 på skråningen ned til vandløbet Byrbæk.

Naturtypens tålegrænse forventes at ligge i intervallet: 10 – 20 kg N/ha/år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 15,9 kg N/ha per år. Tålegrænse for lokaliteten kan derfor være overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Da der ikke er registreret internationalt beskyttede arter på arealet, vurderes det, at der ikke kan stilles krav til den samlede belastning af arealet.

Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket Kommunen under alle omstændigheder vurderer som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af overdrevets tilstand.

Naturpunkt 4:

Et § 3 område beliggende godt 200 meter sydvest for husdyrbruget. Området består af flere søer beliggende i et større sammenhængende område med både moser, åbne græsarealer og plantage. Området ligger i område udpeget til værdifuldt naturområde og økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009.

Tålegrænsen for naturtyperne i området forventes at ligge i intervallet 15 – 25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området ligger på 15,9 kg N/ha/år og tålegrænsen kan derfor være overskredet ved den denne belastning.

Da der ikke er registreret internationalt beskyttede arter på arealet, vurderes det at der ikke kan stilles krav til den samlede belastning af arealet.

Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket Kommunen under alle omstændigheder vurderer som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af § 3 områdets tilstand.

Kommunen vurderer samlet, at merbelastningen fra bedriften har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1 - 4) (Tabel I).

Udbringingsarealer i forhold til beskyttet natur

Den forøgede mængde husdyrgødning som følge af udvidelsen (12,33 DE) afsættes til anden side (KomTek A/S). Udvidelsen medfører derfor ingen nye udbringingsarealer i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Forhold i forbindelse til Kommuneplanen

Ejendommen er beliggende indenfor områder udpeget som værdifuldt naturområde og økologisk forbindelse efter Kommuneplan 2009.

I områder udpeget som værdifuldt naturområde må arealanvendelsen ikke forringe muligheden for at opfylde naturkvaliteten for områdets naturtyper, der er fastlagt efter principperne i kommunens naturplanlægningsystem, jf. retningslinje 2.3.4 i kommuneplan 2009.

I økologiske forbindelser skal levesteder for planter og dyr sikres og det skal sikres at barrierer for spredning af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinje 2.3.7 i Kommuneplan 2009.

Udvidelse af minkfarmen vurderes ikke at forringe funktionen af udpegninger efter Kommuneplanen.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, besigtigelse af arealer, beregning af ammoniakbelastning med de bedst tilgængelige modeller fra DMU samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

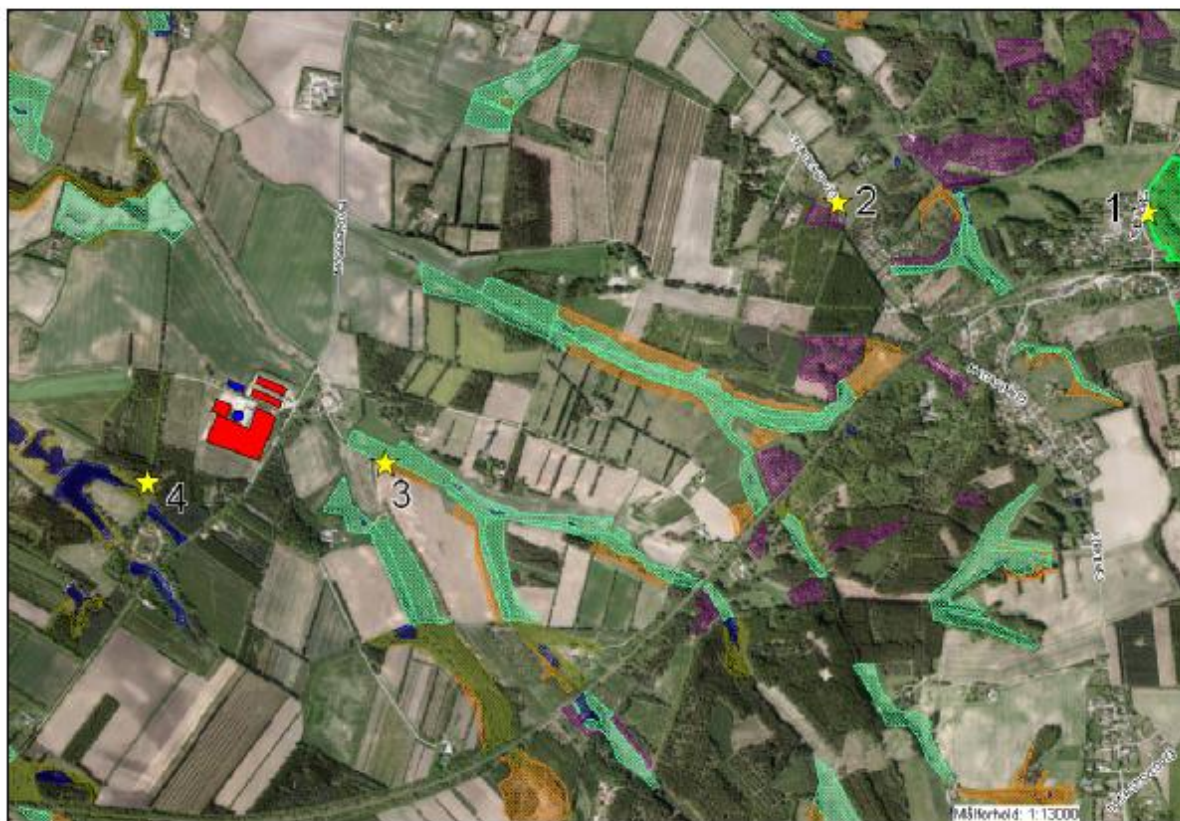
Table I. Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde- og lageranlæg.

Naturpunkt	1	2	3	4
<i>Naturtype</i>	Natura 2000	Overdrev (levested for Markfirben)	Overdrev	Mose og sø
<i>Naturkvalitet</i>	Høj	God	Ej vurderet	Ej vurderet
<i>Vurderingsmetode*</i>	C	A	-	-
<i>Tålegrænse (kg N/ha per år)</i>	10,0	12,5	10 - 20	15 – 25
<i>Baggrundsbelastning (kg N/ha per år)</i>	15,4	15,6	15,9	15,9
<i>Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)</i>	0,0	0,0	0,1	0,1
<i>Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)</i>	-	-	-	-
<i>Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)</i>	0,3	0,4	3,4	2,9
<i>Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)</i>	0,7	0,7	-	-
<i>Afstand fra nærmeste stald- / lageranlæg til naturpunkt (m)</i>	2711	1814	342	216
<i>Omfattet af lov</i>	Habitatdirektivet	Habitatdirektivet	Naturbeskyttelsesloven	Naturbeskyttelsesloven
<i>Besigtigede (dato)</i>	-	04-08-2011	-	-
<i>Planstatus</i>	Økologisk Forbindelse, Særligt værdifuldt naturområde	Økologisk Forbindelse, Særligt værdifuldt naturområde	Økologisk forbindelse, Værdifuldt naturområde	Økologisk forbindelse, Værdifuldt naturområde

* Målsætningen er beregnet ud fra metode A) sommerbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) B) vinterbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) C) naturvurdering kontor (på basis af luffotos, tidligere besigtigelser, udpegninger mv.)

Tabel II. Registrerede arter for overdrev.

Naturpunkt	2
Bilag IV – arter	Markfirben
Positive plantearter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)	Blåhat, Blåmunke, Vellugtende gulaks, Alm. gyldenris, Hedelyng, Håret høgeurt, Smalbladet høgeurt, Liden klokke, Pille-star, Muse-vikke, Rensdyrlav
Alm. typiske arter	Høst-borst, Vild guleros, Rød-kløver, Hvid okseøj, Prikbladet perikon, Hvas randfrø, Bjerg-rørhvene, Alm. torskemund, Eng-brandbæger, Bølget bunke, Stilk-eg, Gul fladbælg, Fløjlsgræs, Alm. hundegræs, Fin kløver, Gul kløver, Hare-kløver, Alm. kongepen, Alm. røllike, Rød svingel, Alm. syre, Lancet-vejbred
Problemarter	Gyvel, Hindbær, Hvid-kløver, Kruset skræppe, Ager-tidsel, Sitka-gran, Alm. kvik, Lav ranunkel
Øvrige arter	Lupinslægten

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed (røde polygoner) i forhold til naturpunkt 1-4 (gule stjerner) og beskyttet natur (skraverede områder).